

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W BRODNICY
ZA ROK 2015**

Maj 2016

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy
87-300 Brodnica, ul. Ustronie 2 b, tel./fax (056) 49 827 42, 49 849 33,
e-mail: sekretariat@mops.brodnica.pl

SPIS TREŚCI

1	Organizacja działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	3
1.1	Podstawy prawne działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	3
1.2	Zatrudnienie w MOPS.....	4
1.3	Kwalifikacje zawodowe i wykształcenie pracowników MOPS.....	5
2	Klienci Ośrodka - dane liczbowe i charakterystyka.....	7
3	Wydatki na zadania realizowane przez MOPS.....	12
4	Opis realizacji zadań pomocy społecznej.....	14
4.1	Świadczenia pieniężne.....	15
4.2	Świadczenia niepieniężne.....	17
4.3	Świadczenia z zakresu zadań własnych gminy.....	21
4.4	Zadania zlecone gminom.....	22
5	Realizacja świadczeń rodzinnych.....	23
5.1	Zasiłek rodzinny.....	23
5.2	Świadczenia opiekuńcze.....	26
5.3	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.....	28
6	Realizacja świadczeń alimentacyjnych.....	31
6.1	Zaliczka alimentacyjna.....	31
6.2	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	31
7	Pomoc materialna dla uczniów.....	35
7.1	Stypendia szkolne.....	36
7.2	Zasiłki szkolne.....	38
8	Statystyka ilościowo-wartościowa dodatków mieszkaniowych za 2014 r.	39
9	Statystyka ilościowo-wartościowa dodatków energetycznych za 2014 r.	44
10	Poradnictwo rodzinne.....	50
10.1	Profilaktyka pierwszorzędowa.....	51
10.2	Profilaktyka drugorzędowa.....	53
10.3	Profilaktyka trzeciorzędowa.....	59
11	Zespół ds. asysty rodzinnej.....	64

1. Organizacja działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

1.1 Podstawy prawne działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy jest jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Brodnica powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej.

Ośrodek realizuje zadania w szczególności na podstawie następujących przepisów prawa:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.):
- statutu zatwierdzonego uchwałą Nr XIV/116/2011 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 27 października 2011r.
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013r., poz. 885 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015. poz. 163 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013r. poz. 966 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015r. poz. 114 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011r Nr 231 poz. 1375 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015. poz. 1286 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016r. poz. 169);
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. prawo energetyczne (Dz. U. z 2012r. poz. 1059 z późn. zm)
- ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r., poz. 2156) ;
- uchwały Nr XI/76/90 Miejskiej Rady Narodowej w Brodnicy z dnia 27 kwietnia 1990r. o utworzeniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ważnym dokumentem stanowiącym podstawę podejmowanych działań w zakresie pomocy społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych, której opracowanie i realizacja należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. W dniu 21.12.2005 r. Rada Miejska w Brodnicy przyjęła uchwałę Nr XXXVI/322/2005 Miejską Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych. Cele zawarte w dokumencie zmiierzają do stworzenia warunków do integracji społecznej poprawiającej jakość życia mieszkańców Brodnicy, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

1.2 Zatrudnienie w MOPS

Na dzień 31 grudnia 2015 r. w Ośrodku zatrudnionych było 62 osoby w tym:

- 1 dyrektor,
- 1 z-ca dyrektora,
- 1 kierownik sekcji opiekunek,
- 14 pracowników socjalnych,
- 16 opiekunek,
- 3 pracowników wykonujących zadania z zakresu dodatków mieszkaniowych,
- 1 pracownik wykonujący zadania z zakresu dodatku energetycznego
- 3 pracowników wykonujących zadania z zakresu świadczeń rodzinnych,
- 2 pracowników wykonujących zadania z zakresu świadczeń alimentacyjnych,
- 1 pracownik wykonujący zadania z zakresu ustawy o systemie oświaty,
- 1 księgowa,
- 3 pracowników księgowości,
- 2 pracowników obsługujących sekretariaty,
- 1 pracownik specjalista ds. zamówień publicznych i pozyskiwania środków z Unii Europejskiej,
- 3 sprzątaczkę,
- 4 pracowników – specjalista pracy z rodziną,
- 1 psycholog
- 2 pracowników – asystent rodziny,
- 1 pedagog – organizator społeczności lokalnej,
- 1 instruktor ds. kulturalno – oświatowych,

1.3 Kwalifikacje zawodowe i wykształcenie pracowników MOPS

Warunkiem prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej jest posiadanie dobrego zespołu pracowników wyposażonego w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie.

Zgodnie z art. 116 pkt 1 - 3 ustawy o pomocy społecznej pracownikiem socjalnym może być osoba, która posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych, ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna, lub do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie. Ponadto na podstawie art. 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej prawo do

wykonywania zawodu pracownika socjalnego zachowują m.in.:

- osoby, które przed dniem 1 stycznia 2007 r. otrzymały dyplom wyższej szkoły zawodowej o specjalności praca socjalna,
- osoby, które przed dniem 1 stycznia 2008 r. otrzymały dyplom uzyskania tytułu zawodowego w zawodzie pracownik socjalny,
- osoby, które przed dniem 1 stycznia 2008 r. ukończyły lub kontynuowały studia wyższe o specjalności praca socjalna na jednym z kierunków: pedagogika, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie.

Ustalono także dwa stopnie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego:

I stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej ma na celu uzupełnienie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych;

II stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej ma na celu pogłębienie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracy z wybranymi grupami osób korzystających z pomocy społecznej.

Tabela nr 1 Poziom wykształcenia pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy

Lp.	Poziom wykształcenia	Liczba osób
1.	Wyższe W tym: Magisterskie Licencjackie	39 31 8
2.	Średnie i policealne	10
3.	Zasadnicze zawodowe	8
4.	Podstawowe	5

Dokonujące się zmiany w obszarze działań podejmowanych przez instytucje pomocy społecznej, zwiększający się zakres zadań, rozwój form aktywnej integracji oraz kierowanie pomocy do grup społecznych nie znajdujących się wcześniej w kręgu odbiorców pomocy, wiążą się z koniecznością doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i przygotowania ich do pracy w nowych lub zmienionych rolach. Rosnące wymagania w zakresie posiadanych kwalifikacji i umiejętności, którymi powinni charakteryzować się zarówno pracownicy socjalni jak i pracownicy obsługi administracyjno – finansowej Ośrodka, zaowocowały wzrostem poziomu wykształcenia kadry w ostatnich latach.

W celu uzupełnienia zdobytej wiedzy pracownicy Ośrodka w 2015 r. uczestniczyli w różnych kursach, szkoleniach, konferencjach oraz seminariach organizowanych przez firmy zewnętrzne oraz przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i ROPS Toruń, Urząd Marszałkowski oraz Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki. Szkolenia służą podniesieniu kompetencji pracowników, co prowadzi do zwiększenia efektywności obsługi klientów.

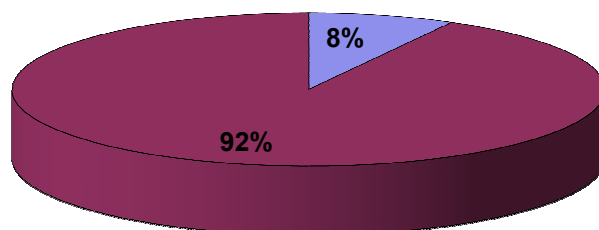
2. Klienci Ośrodka - dane liczbowe i charakterystyka

W Brodnicy, wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. (dane Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Brodnicy), zamieszkiwało 28.090 osób. Spośród nich system pomocy społecznej w 2015 r. objął wsparciem 950 rodzin, w których żyło 2.243 osoby.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwdomowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej oraz klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Brodnicy, przyjąć należy, iż pomocą zostało objętych 8 % ogółu ludności miasta.

Wykres nr 1 Porównanie liczby beneficjentów pomocy społecznej i liczby mieszkańców Brodnicy

■ liczba osób korzystających z MOPS
■ liczba mieszkańców Brodnicy

W 2015 r. dominującym czynnikiem przyznawania pomocy społecznej, podobnie jak w latach poprzednich, pozostawało bezrobocie. Kolejnymi najczęściej występującymi w 2015r. powodami udzielania świadczeń były: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.

Tabela nr 2 Powody przyznawania pomocy

Powód trudnej sytuacji klientów	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	565	1384
Bezdomność	58	67
Potrzeba ochrony macierzyństwa	51	270
w tym: wielodzietność	43	241
Bezrobocie	572	1505
Niepełnosprawność	299	531
Długotrwała lub ciężka choroba	180	313
Bezradność w sprawach opiek.-wych. i prowadzenia gosp. dom. - ogółem	122	445
w tym: rodziny niepełne	82	259
rodziny wielodzietne	21	114
Przemoc w rodzinie	0	0
Alkoholizm	15	23
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	13	19
Zdarzenie losowe	7	11
Narkomania	0	0
Sytuacja kryzysowa	3	4

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach. Wymienione w ustawie dysfunkcje, z powodu których przyznawana była pomoc, mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumują się.

Tabela nr 3 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych/bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania	1294	950	2243
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1	1	3
Świadczenia przyznawane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1293	949	2240
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem:	x	950	2243
W tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	58	177

W porównaniu z rokiem 2014 liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka ogółem zmniejszyła się o 42, a z rokiem 2013 zmniejszyła się o 44.

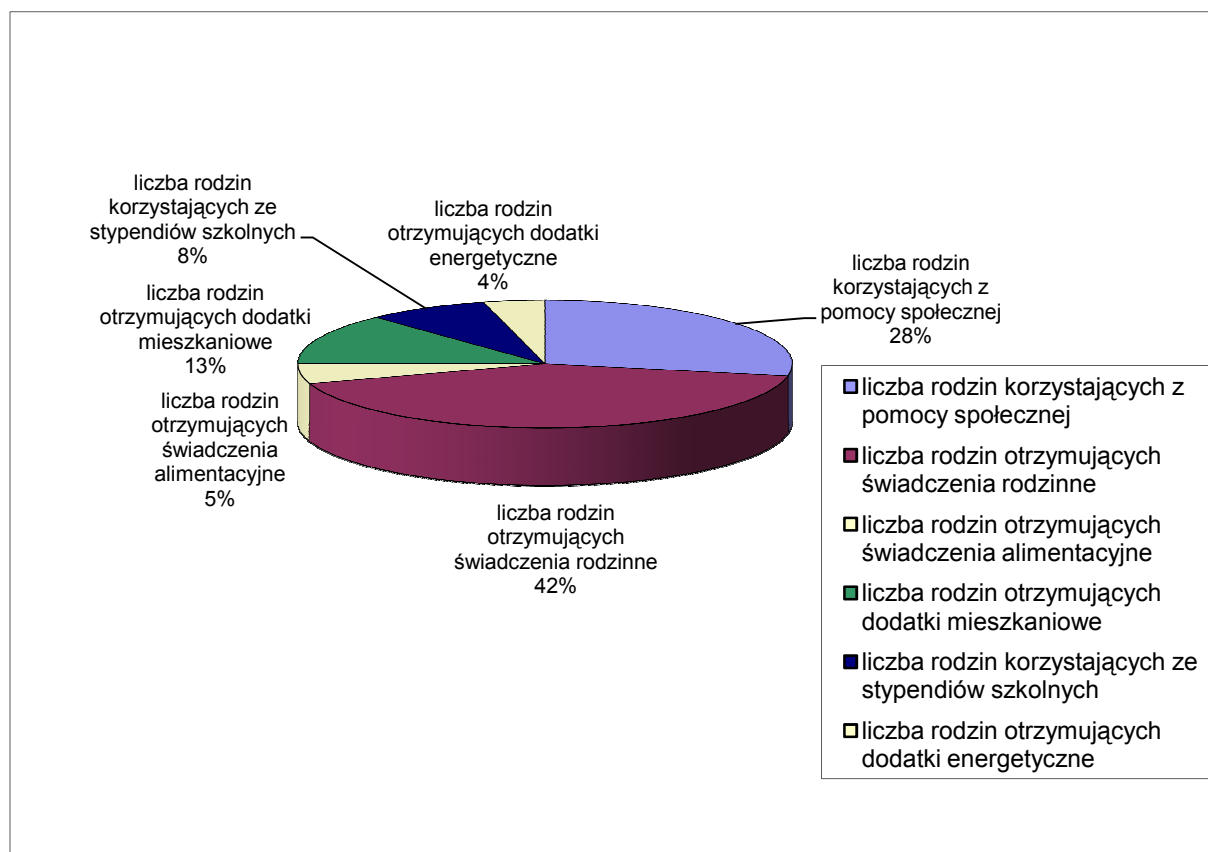
Tabela nr 4 Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba osób W rodzinach
Rodziny ogółem	950	2243
w tym o liczbie osób: 1	416	416
2	164	328
3	140	420
4	120	480
5	74	370
6 i więcej	36	229
W tym rodziny z dziećmi ogółem	378	1448
w tym o liczbie osób: 1	152	431
2	127	486
3	71	355
4	24	148
5	3	19
6	0	0
7 i więcej	1	9
Rodziny niepełne ogółem	164	529
w tym o liczbie osób: 1	83	202
2	50	169
3	21	98
4 i więcej	10	60
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	182	316
w tym o liczbie osób: 1	107	107
2	43	86
3	14	42
4 i więcej	18	81

Na ogólną liczbę klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej składają się osoby i rodziny uzyskujące wsparcie z tytułu:

1. ustawy o pomocy społecznej – liczba klientów uzyskujących pomoc z tytułu ustawy o pomocy społecznej wyniosła w 2015 r. – 2243 osoby, liczba rodzin – 950
2. ustawy o świadczeniach rodzinnych – średniomiesięcznie 1442 rodziny, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – średniomiesięcznie liczba rodzin 182
3. ustawy o dodatkach mieszkaniowych – w 2015 r. dodatki przyznane były dla 448 rodzin
4. ustawy o stypendiach – w 2015 r. stypendia przyznane zostały dla 265 rodzin
5. ustawy o dodatku energetycznym – w 2015r. dodatek otrzymało 135 rodzin

Wykres nr 2 Zestawienie klientów MOPS w podziale na rodzaj otrzymywanego świadczenia

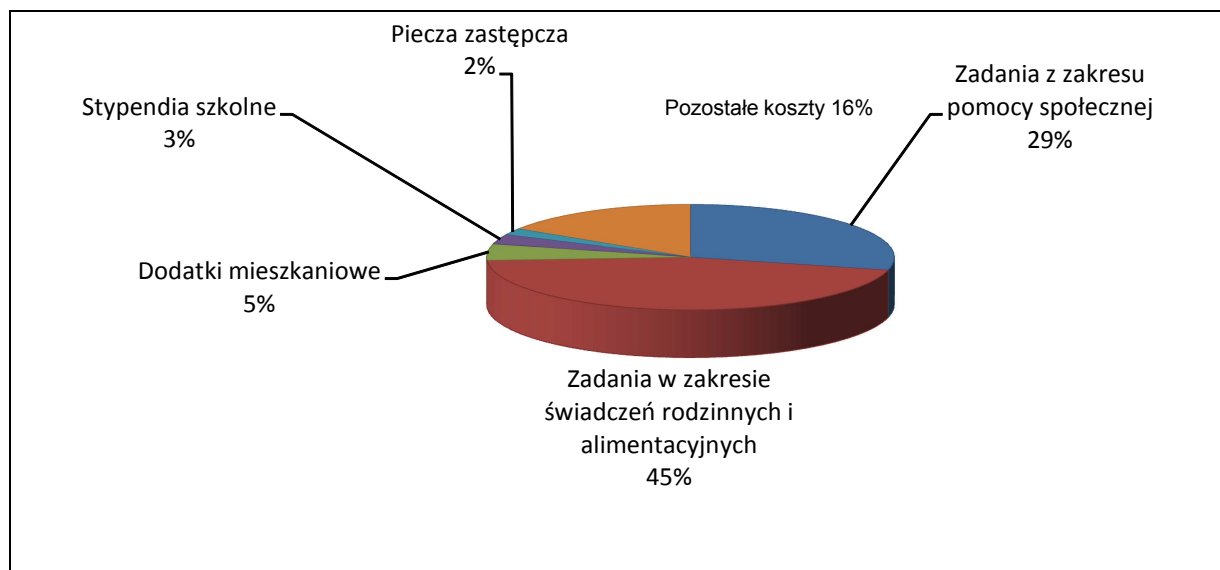
Klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydano łącznie 16554 decyzji administracyjnych, w tym 12111 z pomocy społecznej, 2074 ze świadczeń rodzinnych, 402 z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, 738 z dodatków mieszkaniowych, 893 ze stypendiów oraz 336 z dodatku energetycznego.

3. Wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela nr 5 Szczegółowe zestawienie wydatków MOPS

Forma pomocy	Wydatki w tyś. zł
Zasiłki i pomoc w naturze	3319
Domy pomocy społecznej	898
Usługi opiekuńcze	680
Stypendia szkolne	516
Świadczenia rodzinne i alimentacyjne (łącznie z dotacją na obsługę 3%)	7932
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	136
Utrzymanie ośrodka	2317
Dodatki mieszkaniowe	896
Dodatek energetyczny	16
Obsługa zespołów interdyscyplinarnych	3
Pieczna zastępcza	124
Przeciwdziałanie alkoholizmowi i zwalczanie narkomanii	509
Opłata za dzieci w placówkach Opiekuńczo-wychowawczych	135
Opłata za dzieci w rodzinach zastępczych	101
Razem	17582

Ogółem wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy w roku 2015 wyniosły 17.582 tyś. zł. z czego 11.645 tyś. zł to dotacja z budżetu wojewody, która stanowi 65% ogółu wydatków.

Wykres nr 3 Wydatki z podziałem na realizowane zadania

W minionym roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy łącznie poniósł wydatki na kwotę 17.582 tys. zł w tym na:

- realizację zadań dot. świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych i alimentacyjnych – 7932 tys. zł,
- pomoc społeczną – 5.033 tys. zł
- dodatki mieszkaniowe – 896 tys. zł
- stypendia szkolne – 516 tys. zł
- pieczę zastępczą – 360 tys. zł

pozostała kwota to koszt utrzymania Ośrodka, poradnictwa specjalistycznego, Zespołu Interdyscyplinarnego, dodatku energetycznego.

4. Opis realizacji zadań pomocy społecznej

Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających

do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Wspieranie powyższe polega na udzielaniu pomocy:

- finansowej,
- rzeczowej,
- usługowej,
- poradnictwa,
- pracy socjalnej.

Świadczenia pieniężne przyznawane są z systemu pomocy społecznej pod warunkiem spełnienia jednocześnie dwóch kryteriów. Konieczne jest występowanie jednej z okoliczności wskazującej na trudną sytuację życiową tj. bezrobocia, niepełnosprawności, wielodzietności, potrzeby ochrony macierzyństwa, sieroctwa, bezdomności i innych wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz spełnienie kryterium dochodowego. W 2015 r. kryterium dochodowe ustalone dla celów pomocy społecznej wynosiło :

- na osobę samotnie gospodarującą - 634 zł,
- na każdą osobę w rodzinie - 514 zł.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą z:

- budżetu miasta,
- dotacji

4.1 Świadczenia pieniężne

W 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące świadczenia pieniężne:

1) zasiłek okresowy

Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W 2015 r. minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosiła 50 % różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł. Okres, na jaki przyznane zostanie to świadczenie, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy. Wypłata zasiłku jest zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu państwa.

W 2015 r. przyznano ww. świadczenia dla 550 rodzin na łączną kwotę 1.400.017 zł, która w całości pochodziła z dotacji. W porównaniu z 2014 rokiem liczba rodzin objętych pomocą w formie zasiłku okresowego zmniejszyła się o 45.

2) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej, osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W 2015r. tej formy pomocy udzielono 751 rodzinom, a wysokość przyznanych świadczeń łącznie wyniosła 929.396 zł w tym na kwotę 32.561 zł specjalny zasiłek celowy. Spośród ww. rodzin 467 zostało objętych pomocą w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności lub posiłku na łączną wysokość 510.432 zł, przyznawanego w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Zasiłek ten jest przyznawany w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy możliwość przyznania pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną.

Dotacja na przyznawanie opisywanego świadczenia pieniężnego w 2015 r. wyniosła 408.346 zł.

3) zasiłek stały

Jest to świadczenie obowiązkowe przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Jako wysokość zasiłku uznaje się różnicę uzyskaną po odjęciu od kwoty kryterium dochodowego kwoty posiadanego dochodu.

Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. W przypadku osoby samotnie gospodarującej ustalona została również maksymalna wysokość świadczenia w kwocie 604 zł. Świadczenie to jest dotowane w całości z budżetu państwa.

W 2015 r. zasiłki stałe wypłacono w łącznej kwocie 660.299 zł dla 157 osób. Z tej formy pomocy skorzystało o 4 osoby mniej niż w roku 2014, a środki wydatkowane na ten cel były wyższe o kwotę 6.346 zł.

4) składki na ubezpieczenie zdrowotne

Opłacane są za osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej i niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

W roku 2015 opłacono składki za 149 osób na łączną kwotę 52.163 zł w całości dotowane z budżetu państwa.

4.2 Świadczenia niepieniężne

1) praca socjalna

Świadczenie pomocy w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym i nie jest uzależnione od posiadanej przez osobę, rodzinę dochodu. W 2015 r. pomocą w formie pracy socjalnej objętych zostało 2243 osoby, czyli 950 rodzin. Pod pojęciem pracy socjalnej należy rozumieć działalność, która ma na celu ułatwienie wzajemnego przystosowania jednostek, rodzin i środowiska społecznego oraz rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez wykorzystywanie możliwości tkwiących w ludziach, w stosunkach interpersonalnych oraz zasobach udostępnianych przez społeczność lokalną. Jest to działanie, które koncentruje się na rozwiązywaniu najróżniejszych problemów – od motywowania osób bezrobotnych do poszukiwania pracy po przywrócenie stabilizacji w rodzinach. Praca socjalna ukierunkowana jest na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania klienta. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.

Praca socjalna może być świadczona w oparciu o kontrakt socjalny, a więc umowę dwustronną zawieraną w formie pisemnej przez pracowników socjalnych z osobami korzystającymi z pomocy społecznej.

2) poradnictwo specjalistyczne

Obejmuje w szczególności poradnictwo prawne (udzielanie informacji z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów), psychologiczne (realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii) oraz rodzinne (obejmuje problemy funkcjonowania rodzin, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną). Poradnictwo jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego typu wsparcia zajmują się głównie pracownicy tutaj. Ośrodka przy współpracy m.in. z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi. W 2015 r. prowadzona była działalność konsultacyjno – doradcza w zakresie:

- przekazywania informacji o istniejących możliwościach uzyskania pomocy lub wsparcia,
- wspierania rodzin w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- wsparcia psychologicznego w sytuacjach kryzysowych,
- udzielania porad z zakresu prawa,
- poradnictwa i pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz uzależnionym.

3) interwencja kryzysowa

Jest to zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. W tym wypadku dochód nie stanowi kryterium, od którego uzależnia się korzystanie z interwencji. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

W ramach tej pomocy udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego oraz schronienia dostępnego przez całą dobę.

W roku 2015 do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy wpłynęło 68 niebieskich kart i utworzono 222 grupy robocze.

4) zapewnienie posiłku

Zadaniem pomocy społecznej o charakterze obligatoryjnym jest zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym. Realizacja tej formy pomocy odbywała się głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w szkołach (320 dzieci) oraz dożywianie osób najuboższych w Bonum „Podmiot Ekonomii Społecznej” (110 osób). Ogółem na realizację zadania wydatkowano 282.465 zł i skorzystało z posiłków 276 osób. Środki w znaczącej części (kwota 225.972 zł) pochodziły z dotacji w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Pomoc w formie posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby nie przekracza 150% kryterium dochodowego, czyli podwyższonego w stosunku do ogólnych zapisów ustawy. Pomoc w formie posiłku jest udzielana ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, w celu zapewnienia zdrowego żywienia.

5) usługi opiekuńcze

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w środowisku. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2015 r. pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 78 osób. Koszt świadczenia usług wyniósł 680 tyś. zł.

6) specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane

do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi specjalistyczne stanowią odpowiednik usług opiekuńczych, przy czym świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Celem oddziaływań terapeutycznych jest usprawnianie do funkcjonowania w społeczeństwie, pielęgnacja (kontrola farmakoterapii, edukacja lekowa), wspieranie psychologiczno-pedagogiczne

i edukacyjno-terapeutyczne. Usługi te mogą być świadczone w miejscu zamieszkania osób wymagających tej formy pomocy oraz w ośrodku wsparcia. Usługi świadczone w środowisku zamieszkania pozwalają na odejście od instytucjonalnej pomocy osobom chorym psychicznie i ułatwiają budowanie systemu wsparcia społecznego dla osób chorych, dają możliwość lepszego poznania ich warunków życiowych, sytuacji rodzinnej, a przez to skutecznego ich wpierania. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym gminie.

7) domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub niepełnosprawności. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Jednak umieszczenie

w domu pomocy społecznej jest ostatnią formą pomocy stosowaną tylko w przypadku braku możliwości rozwiązywania problemów innymi sposobami.

Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą w kolejności:

- mieszkaniec domu w wysokości 70 % swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi (jeżeli dochód na osobę jest wyższy od 250 % kryterium dochodowego),
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – do wysokości pełnego kosztu pobytu.

W roku 2015 w domach pomocy społecznej przebywało 36 mieszkańców Brodnicy. Łączny koszt poniesiony przez Gminę Miejską Brodnica wyniósł 897.673 zł.

8) sprawienie pogrzebu

Pomoc społeczna obejmuje obowiązek sprawienia pogrzebu w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu przysługuje

osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie gminy, w stosunku do których nie ustalono osób zobowiązanych do sprawienia pogrzebu lub gdy osoby zobowiązane nie mają takich możliwości. Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W 2015 r. koszty sprawienia pogrzebu, wyniosły 14.310 zł. (4 osoby w tym 4 bezdomnych).

9) zapewnienie schronienia

Gmina Miasto Brodnica zakupiła usługi schronienia w Ośrodku Wsparcia dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością przy Brodnickim Centrum Caritas. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał skierowania do Noclegowni w 2015 r. łącznie dla 58 osób bezdomnych.

Usługa powyższa jest realizowana na podstawie umowy ZPS 1/2014 zawartej między Gminą Miasta Brodnica a Brodnickim Centrum Caritas.

4.3. Świadczenia z zakresu zadań własnych gminy

Tabela nr 6 Rodzaje świadczeń i środki finansowe przeznaczone na realizację zadań własnych

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
RAZEM	1293	x	3.599.979	949	2240
ZASIŁKI STAŁE-ogółem	157	1452	660.299	156	211
w tym dla osoby samotnie gospodarującej	126	1174	566.826	126	126
pozostającej w rodzinie	31	278	93.473	30	85
ZASIŁKI OKRESOWE - ogółem	567	3980	1.400.017	550	1478
z tego środki własne	x	x	0	x	x
dotacja	x	x	1.400.017	x	x
w tym przyznane z powodu bezrobocia	470	3064	1.117.931	457	1215

długotrwałej choroby	29	78	19.516	28	66
niepełnosprawności	53	229	61.785	50	139
Możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	1	1	271	1	1
Innego niż wymienione	139	608	200.514	138	416
SCHRONIENIE	58	7828	0	58	58
POSIŁEK	430	52596	282.465	276	914
w tym dla dzieci w szkołach	320	40072	217.341	189	804
USŁUGI OPIEKUŃCZE - ogółem	78	27065	313.492	78	96
w tym specjalistyczne	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	4	4	14.310	4	4
w tym dla osób bezdomnych	4	4	14.310	4	4
ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE	779	x	929.396	751	1871
w tym zasiłki specjalne celowe	123	249	32.561	119	267
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA DPS	36	392	897.673	36	36

4.4. Zadania zlecone gminom

1. W zakresie zadań zleconym gminom wypłacono 1 osobie w wysokości 3.940 zł. w postaci wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi – pomocą objęto 1 rodzinę koszt ogółem 7.843 zł w całości finansowany z dotacji.

5. Realizacja świadczeń rodzinnych

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej.

Na rok 2014 na realizację świadczeń rodzinnych ustalono budżet w wysokości 8 040 232 zł, z czego 147 801 zł wydatkowano na obsługę świadczeń rodzinnych sfinansowane z dotacji z budżetu państwa w rozdziale 85212 klasyfikacji budżetowej.

Na rok 2015 na realizację świadczeń rodzinnych ustalono budżet w wysokości 7 927 454 zł, z czego 104 739 zł wydatkowano na obsługę świadczeń rodzinnych.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
3. jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka – przysługuje ojcu lub matce albo opiekunowi prawnemu z tytułu urodzenia się żywego dziecka.

5.1 Zasiłek rodzinny (w 2015 r. skorzystało 951 osób) ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie uczącej się,

jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje ww. osobom do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo

– 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- **89,00** zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- **118,00** zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- **129,00** zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- **urodzenia dziecka (1000 zł jednorazowo, w 2015 r. skorzystało 90 osób)**- dodatek przysługuje matce lub ojcu, lub opiekunowi prawnemu dziecka. Dodatek przysługuje również opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka. Dodatek przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną;
- **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł miesięcznie, w 2015 r. skorzystały 42 osoby)** - dodatek przysługuje osobie uprawnionej, jeżeli dziecko pozostaje pod jej faktyczną opieką, jeżeli ma uprawnienia do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres:
  - 24 miesiące kalendarzowych,
  - 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu,
  - 72 miesięcy kalendarzowych, jeżeli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- **samotnego wychowywania dziecka (185 zł miesięcznie lub 265 na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, w 2015 r. skorzystały 104 osoby)** - dodatek przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu lub opiekunowi prawnemu, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ drugi z rodziców nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznan, lub powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone. Dodatek przysługuje też osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice nie żyją.

- **wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (90 zł miesięcznie, w 2015 r. skorzystało 177 osób)** - przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka lub opiekunowi prawnemu dziecka na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego;

- **kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (80 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5 roku życia , 100 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia, w 2015 r. skorzystało 108 osób)** - dodatek przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:

- do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- powyżej 16 roku do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności;

- **rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł raz w roku, w 2015 r. skorzystało 610 osób)** - dodatek przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego. Dodatek przysługuje również na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne;

- **podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (w 2015 r. skorzystało 13 osób)** – dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego. Dodatek przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się:

- w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (**105 zł miesięcznie**);
- w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest

obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej (**63 zł miesięcznie**).

5.2 Świadczenia opiekuńcze

Do świadczeń opiekuńczych zaliczamy:

- **zasilek pielęgnacyjny (153 zł miesięcznie)** - przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z brakiem zdolności do samodzielnej egzystencji (w 2015 roku skorzystało 941 osób).

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasilek przysługuje też osobie powyżej 16 roku życia posiadającej orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 21 roku życia.

- **świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (800 zł a od 1 stycznia 2015 r. 1200 zł miesięcznie)** – w 2015 roku skorzystało 126 osób - przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia,

rehabilitacji i edukacji. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

- **specjalny zasiłek opiekuńczy (520 zł)** – w 2015 roku skorzystały 33 osoby - przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012r., poz. 788 i 1529 oraz z 2013r., poz. 1439) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej - w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Z dniem 15 maja 2014r. weszła w życie ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Zgodnie z art. 2 tejże ustawy, **zasiłek dla opiekuna (520 zł)** przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2012 poz. 1548) z dniem 1 lipca 2013r.

5.3 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (1000 zł jednorazowo)

Ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r. Nr 12, poz. 67) wprowadzona została jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, która przysługuje z tytułu urodzenia się dziecka, niezależnie od uprawnień do dodatku z tytułu urodzenia dziecka. Od stycznia 2013r. obowiązuje kryterium dochodowe – 1922 zł na osobę w rodzinie. Zapomoga przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu dziecka lub opiekunowi faktycznemu dziecka (oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka). Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1.000 zł przysługuje, jeżeli wniosek o jej wypłatę złoży się w siedzibie tut. Ośrodka w terminie 12 miesięcy od dnia urodzenia dziecka, dołączając zaświadczenie lekarskie lub zaświadczenie wystawione przez położną o pozostawaniu kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

Świadczenia rodzinne w 2014 roku pobierały średnio miesięcznie 1573 rodziny natomiast w 2015r. 1442 rodziny. W 2014r. w sprawie świadczeń rodzinnych wydano 2478 decyzji, w 2015r. – 2074 decyzje. Od wydanych decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń rodzinnych w 2014r. 31 osób wniosło odwołania. 14 decyzji pozostawiono w mocy, 14 decyzji zmieniono i 3 decyzje uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia. Natomiast w 2015r. złożono 8 odwołań. 4 decyzje pozostawiono w mocy, 2 decyzje zmieniono i 2 decyzje uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia.

Z poniższego zestawienia wynika, że zasiłki rodzinne wraz z dodatkami nie uległy znacznej zmianie. W związku z wprowadzeniem urlopu rodzicielskiego, przysługującego bezpośrednio po urlopie macierzyńskim, zmniejszeniu uległy wydatki na dodatki z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (ok. 28%). Największe zmiany dotyczą świadczeń opiekuńczych. Wydatki na świadczenia pielęgnacyjne w 2015 roku uległy zwiększeniu o 62%. Jest to spowodowane wzrostem kwoty w/w świadczenia (z 800 zł do 1200 zł), a nie wiąże się ze wzrostem liczby świadczeń. W związku z wprowadzeniem zasiłków dla

opiekuna w maju 2014r. i wyrównywaniu wypłat świadczeń od 01.07.2013r., w 2014 roku wypłaty tych świadczeń były wyższe w ujęciu rocznym o 46% w porównaniu z rokiem 2013. Natomiast, największa zmiana dotyczy specjalnego zasiłku opiekuńczego. Wzrost wypłat aż o 261% spowodowany jest tym, że od 01.01.2015r. został zniesiony wymóg rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Osoby nie podejmujące zatrudnienia również mogą skorzystać z w/w świadczenia.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki na świadczenia		Liczba świadczeń	
		2014	2015	2014	2015
1.	Zasiłki rodzinne	1 791 129	1 691 027	18232	16826
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	81 000	90 000	81	90
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	152 654	110 054	394	282
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	202 960	196 500	1168	1114
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	97 700	86 960	1277	1081
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	108 600	101 100	1086	1011
7.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	4 740	4 896	74	73
8.	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	183 840	186 510	2298	2283
9.	Ogółem dodatki do zasiłku rodzinnego	831 494	776 020	6378	5934
10.	Zasiłki pielęgnacyjne	1 550 961	1 488 537	10137	9729
11.	Świadczenie pielęgnacyjne	735 422	1 193 471	999	1002
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	34 112	123 188	67	244
13.	Ogółem świadczenia opiekuńcze	2 320 495	2 805 196	11203	10975
14.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	233 000	261 000	233	261
15.	Razem 1+ 9+12+13	5 176 118	5 533 243	36046	33996
16.	Zasiłek dla opiekuna	895 493	487 258	1829	942

6. Realizacja świadczeń alimentacyjnych

6.1 Zaliczka alimentacyjna

Zaliczka alimentacyjna była przyznawana na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Przeszła ona obowiązywać z dniem 1 października 2008 r. na mocy postanowień ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W myśl przepisów ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej - dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości zaliczek wypłaconych osobie uprawnionej, powiększonej o 5%.

Zaliczki alimentacyjne zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w 2015 roku zwiększyły się o 3.719,09 zł w porównaniu do roku 2014r. i wyniosły: 6.948,63 zł, z czego 50% (tj. 3.474,32 zł) zostało przekazane jako dochody budżetu gminy a 50% jako dochody budżetu państwa.

Wyższa ściągальność należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej jest efektem skutecznej współpracy organów egzekucyjnych oraz Działu Funduszu Alimentacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy społecznej w Brodnicy w zakresie ujawniania źródeł dochodów dłużników oraz dokonywania zajęć w/w wierzytelności.

6.2 Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Dnia 1 października 2008 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zgodnie z jej przepisami - świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie wyroku sądu lub na drodze ugody zatwierdzonej przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Ustalenie prawa do świadczenia oraz jego wypłata następuje na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia 18 roku życia,
- do ukończenia 25 roku życia w przypadku, gdy osoba uprawniona uczy się w szkole lub w szkole wyższej,

- bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Świadczenia są wypłacane w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł.

Dział Funduszu Alimentacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy w 2015r. wydał łącznie 399 decyzji, co stanowi o ok. 34% mniej decyzji niż w roku 2014. Szczegółowy wykaz decyzji wydanych w 2015r stanowi:

- decyzje przyznające prawo do świadczenia –266,
- decyzje odmawiające wypłaty świadczenia – 21,
- decyzje żądające zwrotu – 4 (w tym 2 zostały spłacone, 2 – toczy się postępowanie odwoławcze),
- decyzje uchylające realizację decyzji – 35,
- decyzje o zwrocie przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 71,
- decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – 1,
- decyzje o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – 1,

Ogólna liczba decyzji w porównaniu do roku poprzedniego zmalała. Jest to spowodowane nowelizacją ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która weszła w życie 18 września 2015r. Na jej podstawie został uchylony art. 27 ust. 2, który przewidywał konieczność wydawania decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Natomiast ilość w/w decyzji o zwrocie została wydana przed dniem wejścia w życie nowelizacji ustawy. Z kolei wzrost decyzji odmawiających przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego jest spowodowany niezmiennym się od 2008 roku kryterium dochodowym uprawniającym do w/w świadczeń. Liczba decyzji przyznających zmniejszyła się również z powodu stałego kryterium dochodowego do otrzymania świadczenia tj. 725 zł przy jednoczesnym wzroście wynagrodzeń. Zmiany te prowadzą do zmniejszenia ilości osób, które spełniają

warunki do przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Od wydanych decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego odwołały się 2 osoby.

W roku 2015r. zostało wypłaconych o ok. 5% mniej świadczeń z funduszu alimentacyjnego niż w roku 2014r., tj. o 66.330,00 zł. Szczegółowe zestawienie za rok 2015 zawiera poniższa tabela.

Natomiast dłużnicy alimentacyjni zwrócili o ok. 19%, tj. o 33.006,30zł mniej należności niż w roku 2014r., z czego 21 022,14 zł zostało przekazanych na dochody własne gminy dłużnika (patrz tabela).

Niższa ściągłość należności od dłużników spowodowana jest utratą zatrudnienia przez dłużników alimentacyjnych oraz podejmowaniem pracy w obszarze szarej strefy gospodarczej. Natomiast niższa kwota przekazana na dochody własne gminy wynika z nowelizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która przewiduje w art. 27 ust. 11 zmianę kolejności zaliczania kwot uzyskanych z egzekucji, tj. wydzieloną wierzycielowi sumę zalicza się w pierwszej kolejności na koszty postępowania, następnie na odsetki, a w końcu na sumę dłużną – w związku z art. 1026 § 2 Kpc. W konsekwencji większość kwot uzyskanych z egzekucji komorniczej zaliczana jest na koszty postępowania i odsetki. W niewielu przypadkach, po pokryciu kosztów postępowania oraz odsetek, pozostałą kwotę zalicza się na należność główną, przypadającą w proporcjach 40% - dochody gminy i 60% budżet państwa.

Należy również nadmienić, że w 2015r. wygaszono 9 zobowiązań z tytułu pobranych przez osoby uprawnione świadczeń z funduszu alimentacyjnego z powodu zgonu dłużników alimentacyjnych na łączną kwotę 225.145,36zł.

Poza wymienionymi wcześniej zadaniami przewidzianymi w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, Dział Funduszu Alimentacyjnego w roku 2015 również, w myśl art. 5 i art. 27 ust. 3 i 3a cytowanej wyżej ustawy, podjął następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

- przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego – 52 (w tym 5 działań, które doprowadziły do wzrostu ściągłości należności),

- zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy – 12,
- zwrócenie się z wnioskiem do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego – 26,
- przekazanie informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy – 193,
- wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz wnioski o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów – 2.307.

Oprócz zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jako zadania przeznaczone dla Działu Funduszu Alimentacyjnego, wystawionych zostało 295 tytułów wykonawczych.

Tabela nr 8 Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz liczba wypłaconych świadczeń

Wyszczególnienie	Kwoty w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	1 348 500	3 560
0 – 17 lat	1 146 720	3 012
18 – 24 lat	201 780	548
25 lat i więcej	0	0
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych, z tego:	142 886,14	
przekazane na dochody budżetu państwa	89 397,16	
przekazane na dochody własne gminy wierzyciela	32 466,84	
przekazane na dochody własne gminy dłużnika	21 022,14	
Dochody własne gmin z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych, z tego:	21 246	
przekazane przez gminę na dochody własne	10 294	
przekazane przez inne gminy	10 952	

7. Pomoc materialna dla uczniów

Stypendia i zasiłki szkolne przyznawane są na podstawie art. 90 m ust. 2, ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2156) oraz Uchwały Nr XXVI/256/2005 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miasta Brodnicy.

Do prowadzenia postępowania w sprawie przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym upoważniony jest kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy zgodnie z Uchwałą nr XXXIV/370/2010 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie upoważnienia kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy.

Pomoc materialna przysługuje ze względu na miejsce zamieszkania:

- 1) uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia,
- 2) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7, ustawy z dnia 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015, poz. 2156) a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Świadczenia pomocy materialnej przysługują również uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki oraz słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż o ukończenia 24 roku życia.

Tabela nr 9 Podział stypendystów ze względu na rodzaj szkoły do której uczęszczają

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba uczniów objętych pomocą			
		Szkoły podstawowe	Gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne	Liczba świadczeniobiorców ogółem
1	Stypendia szkolne	268	104	102	474
2	Zasiłki szkolne	10	5	2	17

7.1 Stypendia szkolne

Stypendium szkolne mogą otrzymać uczniowie znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Dochód umożliwiający ubieganie się o stypendium szkolne jest to miesięczny dochód rodziny w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku nie przekraczający w przeliczeniu na osobę kwoty 514 zł netto.

Stypendia przyznawane są z przeznaczeniem na pomoc rzeczową o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności na zakup podręczników, pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania oraz udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą.

W okresie od stycznia do czerwca 2015 r. pomoc w postaci stypendium szkolnego otrzymało 402 uczniów. W okresie od września do grudnia 2015r. stypendium szkolne przyznano 474 uczniom (o 87 wniosków więcej niż w roku poprzednim co stanowi zwiększenie liczby złożonych wniosków o 22,48%) . Łącznie przyznano świadczenia w kwocie 516138,17 zł. (412910,53 zł – dotacja, 103227,64 zł – środki własne). Średnia roczna wysokość stypendium na osobę wynosiła 1074 zł.

Zgodnie z §2.1 Uchwały Nr XXVI/256/2005 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miasta Brodnicy kwota bazowa przy

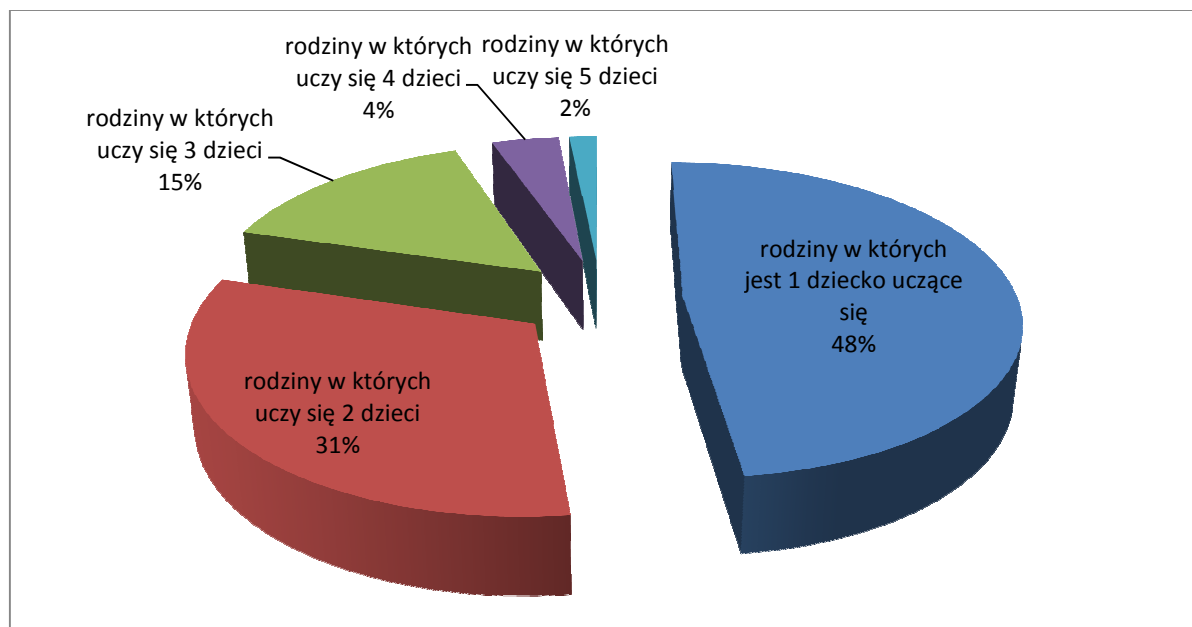
ustalaniu wysokości miesięcznego stypendium szkolnego zwiększana jest o 30% w sytuacji, gdy w rodzinie występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, narkomania lub gdy rodzina jest niepełna.

Tabela nr 10 Zwiększenia podstawowej kwoty stypendium w roku 2015

Tytuł zwiększenia	Zwiększenia podstawowej kwoty stypendium z danego tytułu z ogółu stypendiów
bezrobocie	69,41%
wielodzietność	52,95%
rodzina niepełna	22,78%
niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba	15,61%

Pomoc w formie przyznania uczniom stypendium szkolnego uzyskało 265 rodzin.

Wykres nr 4 Procentowy wskaźnik liczby rodzin ze względu na ilość dzieci w rodzinie

7.2 Zasiłki szkolne

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Zasiłek szkolny przyznawany jest w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym.

O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego świadczenia.

W okresie od stycznia do grudnia 2015 r. zostało złożonych 17 wniosków o przyznanie zasiłku szkolnego. Wnioski rozpatrzono przyznając zasiłki szkolne w kwocie średnio po 415 zł.

8. Statystyka ilościowo-wartościowa dodatków mieszkaniowych za 2015 r.

Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz.U. z 2013.966 z póź. zmianami). Podstawowe wymogi uprawniające do otrzymania dodatku mieszkaniowego, które należało spełniać to:

- posiadać tytuł prawny do zajmowanego mieszkania,
- dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie mógł być większy niż:
  - 175 % kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym,
  - 125 % kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym,

obowiązującej w dniu złożenia wniosku (od 1.03.2015r. – 880,45zł) z zastrzeżeniem art. 6 ust. 8,

- powierzchnia użytkowa mieszkania nie mogła przekraczać dopuszczalnej powierzchni normatywnej, tj.:

- dla 1 osoby - 35 m²
- dla 2 osób - 40 m²
- dla 3 osób - 45 m²
- dla 4 osób - 55 m²
- dla 5 osób - 65 m²
- na każdą kolejną osobę zwiększa się normatywną powierzchnię o 5m²

o więcej niż 30%.

Dodatek mieszkaniowy przyznawany był na okresy 6-miesięczne.

W 2015 r. przyjęto, wg daty złożenia, 740 wniosków o dodatek mieszkaniowy, tj. mniej o 51 wniosków niż w roku ubiegłym.

Liczba wydanych decyzji wg daty wydania:

- przyznających – 712,
- decyzje o umorzeniu wszczętego postępowania w sprawie dodatku z uwagi na rezygnację strony - 6,
- odmownych – 20 decyzji w tym:
  - wysoki dochód - 4
  - dodatek niższy niż 2 % najniższej emerytury - 2
  - niskie wydatki - 10
  - wywiad środowiskowy:
    - a) dysproporcja w dochodzie - 4

W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku nie wniesiono żadnego odwołania od wydanej decyzji.

Tabela 11 Dodatki mieszkaniowe przyznane użytkownikom mieszkań w poszczególnych zasobach mieszkaniowych

Mieszkanie w zasobach	Liczba gospodarstw domowych, którym przyznano dodatek	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych
Komunalnych	134	1406	294.125,12 zł
Spółdzielczych	156	1403	279.111,86 zł
Zakładowych	0	0	0,00 zł
TBS-u	15	117	21.801,80 zł
Prywatnych	111	932	234.218,46zł
Wspólnot mieszkaniowych	32	347	66.621.09zł
RAZEM	448	4205	895.878,33zł

Najliczniejszą grupę korzystających z dodatku mieszkaniowego stanowili, jak w latach poprzednich, użytkownicy mieszkań pozostających w zasobie spółdzielczym.

W porównaniu z poprzednimi latami ogólna liczba wypłaconych dodatków zmalała o:

- 322 świadczenia w stosunku do 2013 roku,
- 353 świadczenia w stosunku do 2014 roku.

W związku z nieopłacaniem należnego czynszu, opłat eksploatacyjnych lub przypadających kosztów zarządu nieruchomością wspólną:

- zawieszono 7 dodatków na kwotę 1.955,33zł

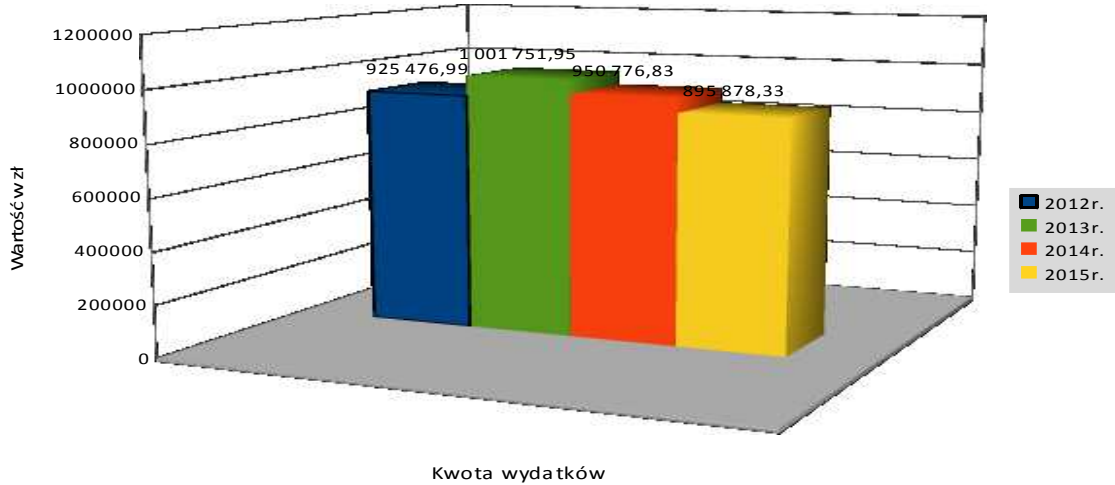
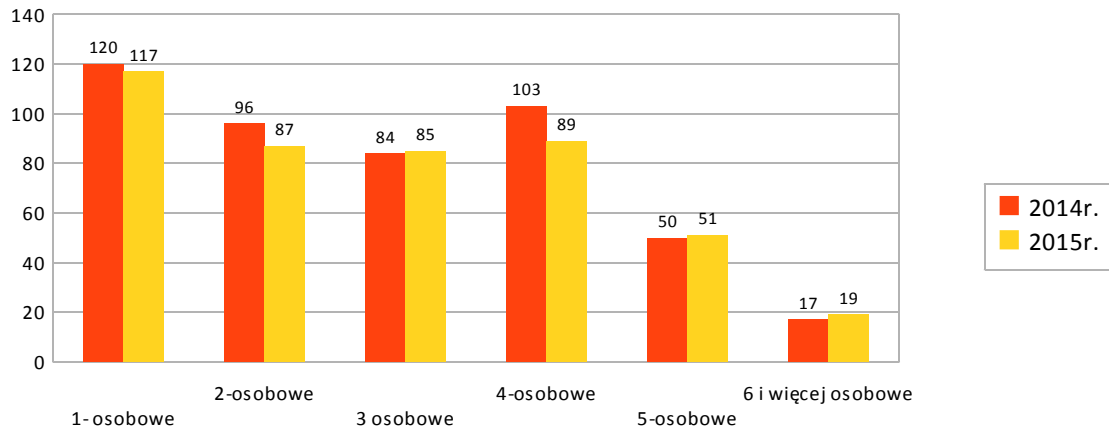
- wznowiono 5 dodatków na kwotę 1.644,88zł.

Skrócono termin przyznanego dodatku mieszkaniowego 25 gospodarstwom w tym z powodu:

- zmiany miejsca zamieszkania - 14
- zgonu wnioskodawcy - 3
- rezygnacji z dodatku na wniosek strony - 2
- sprzedaży mieszkania - 1
- nieuregulowania zaległości w terminie 3 m-cy od dnia zawieszenia - 5.

Na 740 złożonych wniosków:

- przeprowadzono 716 wywiadów środowiskowych w oparciu o które wydano 4 decyzje odmowne,
- w stosunku do 16 wniosków wydano decyzję odmowną z uwagi na niespełnienie jednego z kryteriów warunkujących przyznanie dodatku,
- umorzono wszczęte postępowanie w sprawie przyznania dodatku w związku ze złożoną rezygnacją strony w stosunku do 6 wniosków,
- 2 wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia z uwagi na nieuzupełnienie o brakujące dokumenty.

Wykres 5 Porównanie wydatków na dodatki mieszkaniowe w latach 2012-2015**Wykres 6** Zestawienie liczby gospodarstw korzystających z dodatków mieszkaniowych w latach 2014-2015 z uwzględnieniem składu rodziny

Na podstawie powyższych wykresów i tabeli należy stwierdzić, iż w roku 2015 w porównaniu z rokiem 2014 nastąpił spadek liczby gospodarstw domowych (mniej o 22 gospodarstwa) korzystających z dodatków mieszkaniowych. Nastąpił również spadek środków finansowych przeznaczonych na wypłatę w/wym świadczeń - mniej o 54.898,50 zł.

9. Statystyka ilościowo-wartościowa dodatków energetycznych za 2015 rok

Dodatki energetyczne przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz.U. z 2012 poz.1059 z późn. zmianami). Podstawowe wymogi uprawniające do otrzymania dodatku energetycznego, które należało spełniać to:

- posiadać ustalone prawo do dodatku mieszkaniowego,
- być stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym,
- zamieszkiwać w miejscu dostarczania energii elektrycznej,

Odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny. Dodatek energetyczny wynosi rocznie nie więcej niż 30 % iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, ogłaszanej na podstawie art. 23 ust. 2 pkt. 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne. Wysokość limitu wynosi:

1. 900 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną,
2. 1250 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób,
3. 1500 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób.

Minister właściwy do spraw energii ogłasza, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy, biorąc pod uwagę środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej.

W 2015 roku na podstawie obwieszczenia Ministra Gospodarki (Monitor Polski z 2015 poz. 377) wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstwa domowego :

- a) prowadzonego przez osobę samotną – wynosi 11,09 zł/miesiąc,
- b) składającego się z 2 do 4 osób – wynosi 15,40 zł/miesiąc,
- c) składającego się z co najmniej 5 osób – wynosi 18,48 zł/miesiąc.

Dodatek energetyczny przyznawany był na okres przyznanego dodatku mieszkaniowego.

W 2015 r. przyjęto, wg daty złożenia, 248 wniosków o dodatek energetyczny.

Liczba wydanych decyzji wg daty wydania:

- przyznających – 248 w tym:
- prowadzone przez osobę samotną – 95 decyzji
- składające się z 2 do 4 osób – 115 decyzje
- składające się z co najmniej 5 osób – 38 decyzji

W 2015 roku skrócono termin przyznanego dodatku energetycznego 2 gospodarstwom w tym z powodu:

- zmiany miejsca zamieszkania – 1
- zgonu wnioskodawcy - 1

W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku nie wniesiono żadnego odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Toruniu od wydanych decyzji.

Ilość decyzji przyznających dodatek objętych wypłatą w 2015 roku wynosiła 336 decyzji tj. więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym o 31 decyzji w tym:

- prowadzonych przez osobę samotną 125 decyzji
- składających się z 2 do 4 osób 161 decyzji

- składających się z co najmniej 5 osób 50 decyzji

Ilość gospodarstw domowych objętych wypłatą w 2015 roku wynosiła 135 gospodarstw w tym:

- prowadzonych przez osobę samotną 43 gospodarstwa
- składających się z 2 do 4 osób 72 gospodarstwa
- składających się z co najmniej 5 osób 20 gospodarstwa

Dodatek energetyczny wypłaca się odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej do dnia 10 każdego miesiąca z góry, z wyjątkiem miesiąca stycznia, w którym dodatek energetyczny wypłaca się do dnia 30 stycznia danego roku.

W okresie 2015-01-01 do 2015-12-31 ilość wypłaconych świadczeń dodatków energetycznych wynosiła łącznie 1.121 w tym:

- gospodarstwa jednoosobowe – 412
- gospodarstwa 2-4 osobowe - 538
- gospodarstwa 5 i więcej osobowych -171

Liczba wypłaconych świadczeń za 2015 rok wzrosła o 47 w porównaniu z 2014 rokiem.

Kwota dotacji przekazana przez Wojewodę w 2015 roku wynosiła łącznie 23.406,05 zł.

- na I kwartał 7.220,44 zł
- na II kwartał 5.745,52 zł
- na III kwartał 5.372,43 zł
- na IV kwartał 5.067,66 zł

Kwota dotacji wykorzystanej w 2015 roku wynosiła 16.488,25 zł (kwota wypłaconych świadczeń i kosztów obsługi) i wzrosła w porównaniu z rokiem 2014 o 526,53 zł.

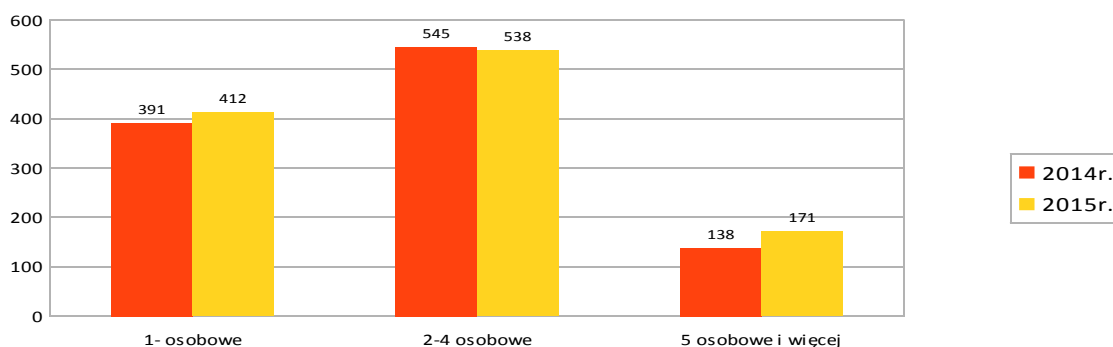
- w I kwartale 4.601,91 zł
- w II kwartale 4.022,50 zł
- w III kwartale 3.883,24 zł
- w IV kwartale 3.980,60 zł

Kwota dotacji zwrócona – niewykorzystana w roku 2015 wyniosła 6.917,80 zł.

Tabela Zestawienie wypłat dodatku energetycznego w latach 2014-2015

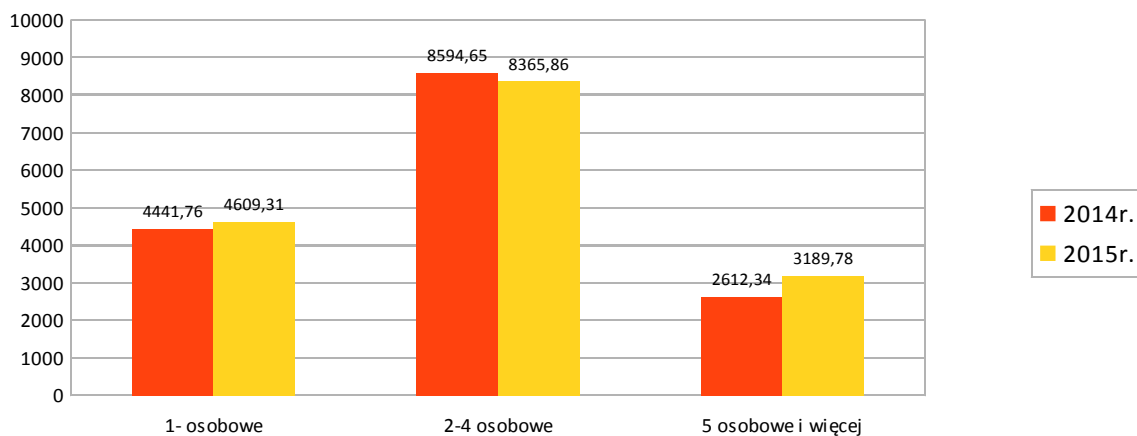
Gospodarstwa domowe, którym przyznano dodatek energetyczny	Ilość gospodarstw domowych		Ilość decyzji przyznających dodatek		Ilość wypłat		Kwota wypłaconych dodatków	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Prowadzone przez osobę samotną	49	43	100	125	391	412	4441,76	4609,31
Składające się z 2 do 4 osób	79	72	163	161	545	538	8594,65	8365,86
Składające się z co najmniej 5 osób	19	20	41	50	138	171	2612,34	3189,78
RAZEM	147	135	304	336	1074	1121	15648,75	16164,95

Zestawienie ilości wypłat w latach 2014 -2015

Powyższy wykres przedstawia wzrost o 47 ilości wypłat w 2015 roku w porównaniu z 2014 rokiem. W 2014 roku ilość wypłat wynosiła 1074, natomiast w 2015 roku 1121.

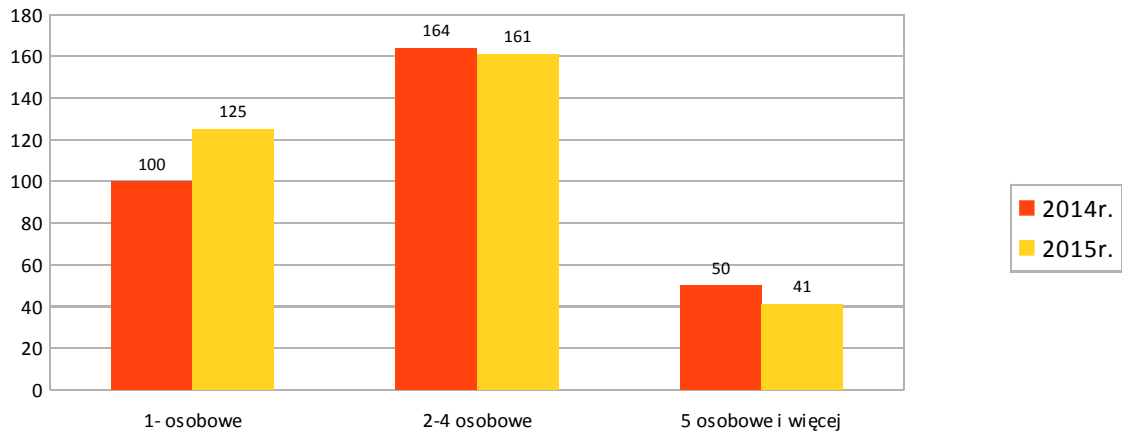
Zestawienie kwot wypłaconych dodatków w latach 2014 -2015

Powyższy wykres przedstawia wzrost kwot wypłaconych dodatków o 516,20 zł w 2015 roku w porównaniu z 2014 rokiem. W 2014 roku ilość wypłat wynosiła 15.648,75 zł, natomiast w 2015 roku 16.164,95 zł.

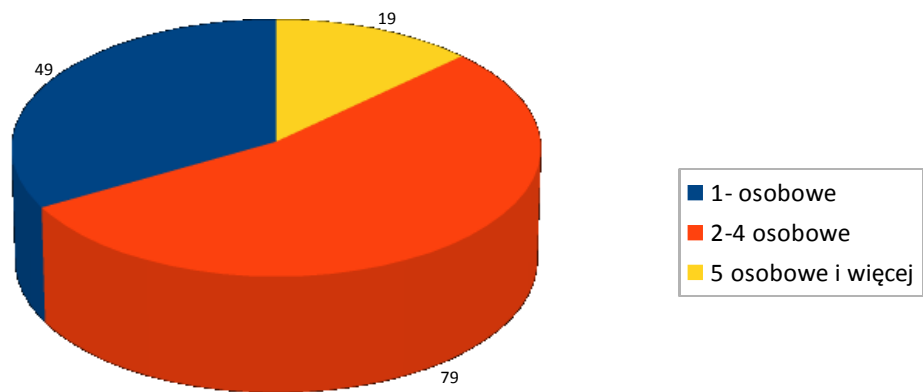

Zestawienie wypłat ilości decyzji przyznających dodatek w latach 2014 -2015

Powyższy wykres przedstawia wzrost w 2015 roku ilości decyzji przyznających dodatek energetyczny w porównaniu z 2014 rokiem o 32 decyzje. W 2015 roku wynosiła 336 decyzji, natomiast w 2014 roku 304 decyzje.

Zestawienie wypłat ilości gospodarstw domowych w latach 2014 -2015

Na podstawie powyższego wykresu należy stwierdzić, iż w latach 2014-2015 z wypłat dodatku energetycznego najwięcej skorzystało gospodarstw domowych składających się z 2 do 4 osób (79 gospodarstw), natomiast najmniej gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób i więcej (19 gospodarstw).

10. Poradnictwo rodzinne

MOPS - Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy realizuje zadania jakie na gminy nakłada ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zadania statutowe to:

- a) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy: psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie;
- c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- d) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Termin „profilaktyka” rozumiany jest jako „działanie i środki stosowane w celu zapobiegania chorobom”. Można także przyjąć, że profilaktyka to działanie, które ma na celu zapobieganie pojawieniu się lub rozwojowi niekorzystnego zjawiska. Jest też jednym ze sposobów reagowania na zjawiska społeczne, które oceniane są jako szkodliwe i niepożądane. Ta ocena skłania do traktowania takich zjawisk w kategoriach zagrożeń i podejmowania wysiłków w celu ich eliminacji lub choćby ograniczenia. Powszechnie uważa się, że skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem ograniczania skali zjawisk uznanych za dolegliwe społecznie.

Zmniejszanie ryzyka używania środków psychoaktywnych poprzez opóźnienie lub przeciwdziałanie inicjacji, niedopuszczanie do poszerzania się kręgu osób uzależnionych – szczególnie ludzi młodych – eksperymentujących z legalnymi i nielegalnymi substancjami **to zadanie Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy**. Zapobieganie różnorodnym problemom, które towarzyszą używaniu substancji psychoaktywnych to cele pracy specjalistów pracujących w MOPS – dział Poradnictwa Rodzinnego. Diagnoza terapia oraz kształtowanie prawidłowych relacji międzyludzkich, przeciwdziałanie bierności społecznej oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie to zadania poradnictwa specjalistycznego.

Realizowane działania profilaktyczne, edukacyjne, terapeutyczne i prawne są zgodne z potrzebami mieszkańców Brodnicy zgłaszającymi się do Działu Poradnictwa Rodzinnego.

10.1 Profilaktyka pierwszorzędowa ma na celu wspomaganie rozwoju fizycznego i psychicznego, promocję zdrowego stylu życia, opóźnienie wieku inicjacji. Ważne jest rozwijanie różnych umiejętności, które pozwolą każdemu radzić sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi i z przeżywanymi w związku z nimi emocjami.

Podejmowane działania profilaktycznych przez specjalistów MOPS – Dział Poradnictwa Rodzinnego to:

-Ferie zimowe dla brodnickich szkół podstawowych i gimnazjalnych finansowane przez MOPS – Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy. Były to zajęcia sportowo-rekreacyjne- piłka nożna, siatkówka i koszykówka, piłka ręczna, unihokej. Gry i zabawy ruchowe i sprawnościowe oraz zajęcia artystyczne – taniec, zabawa. Prowadzone były też zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży z problematyki uzależnień i zjawiska agresji.

-MOPS –Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy wziął udział w Jarmarku Ekologicznym z Anną Wazówną .

-Warsztaty edukacyjno-korekcyjne dla osób z rodzin z problemem alkoholowym nt."Komunikacja w rodzinie alkoholowej i planowanie zmiany osobistej" – prowadzone w Ośrodku Wypoczynkowym w Cichem w dniach 20.08.2015r.do 23.08.2015r.

Warsztaty były przeznaczone dla osób uzależnionych, współuzależnionych i DDA. Uczestnicy warsztatów to osoby po odbytej terapii podstawowej ambulatoryjnej lub stacjonarnej, kontynuujące terapię w grupach wsparcia, grupach „After-care”, grupach AA nastawione na rozwój osobisty.

Program warsztatów obejmował 30 godzin pracy psychoterapeutycznej, realizowanej metodą treningu grupowego. Uczestnicy w grupach 12 osobowych pracowali nad postrzeganiem samego siebie, dobrym komunikowaniem się, rozpoznawaniem i konstruktywnym radzeniem sobie z emocjami, rozwiązywaniem problemów, poprawą relacji

-Od października 2015r. trwa Kampania pn. „Stop dopalaczom – żyj z pasją” która jest Kampanią informacyjno-edukacyjną dla rodziców, nauczycieli i wychowawców.

Kampania opierała się na profesjonalnych materiałach edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do szkół podstawowych, młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej.

Celem Kampanii „Stop dopalaczom- żyj z pasją” jest zjednoczenie samorządów w walce z tym niepokojącym zjawiskiem poprzez edukację i profilaktykę wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

-Szkolenie nt. „ Stop dopalaczom” dla pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów i pracowników działu poradnictwa rodzinnego.

-Warsztaty dla nauczycieli i wychowawców szkół podstawowych i gimnazjalnych nt. „Bezpieczna szkoła” dotyczące zjawiska agresji.

-W świetlicy Szkoły Podstawowej Nr 4 w Brodnicy odbyło się Spotkanie Opłatkowe dla rodzin z problemem alkoholowym, w który udział wzięło 48 osób, wśród nich mieszkańcy gminy Brodnica.

W nastrój radosnego oczekiwania na Święta Bożego Narodzenia wprowadził uczestników i zaproszonych gości koncert kolęd.

Działania specjalistyczne prowadzone przez psychologów, pedagogów-terapeutów indywidualnie z osobami dorosłymi, młodzieżą ich rodzicami w Dziale Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy (wykaz przyjęć w załączeniu).

10.2 Profilaktyka drugorzędowa adresowana jest do grupy podwyższonego ryzyka – osób pijących ryzykownie, do osób przejawiających pierwsze objawy dysfunkcji, eksperymentujących ze środkami odurzającymi.

Celem działań profilaktycznych na tym poziomie jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, tworzenie warunków, które umożliwią wycofanie się z zachowań ryzykownych.

Działania podejmowane są przez pracowników Klubu Aktywności Lokalnej. Jest to praca indywidualna i grupowa z dziećmi, młodzieżą i osobami dorosłymi.

Klub Aktywności Lokalnej realizuje działania w zakresie Organizowania Społeczności Lokalnej. W okresie sprawozdawczym z Klubu korzystało 64 dzieci oraz 86 dorosłych.

Zrealizowano działania w zakresie:

1. Organizacja dnia Babci i Dziadka
2. Ferie zimowe – działania integracyjno-profilaktyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, współpraca z BDK, Biblioteką Publiczną, wyjazd do Rypina, wyjazd do Stajni Leżno.
3. Małe granty na inicjatywy oddolne – wraz z grupą inicjatywną z terenu osiedla złożyliśmy dwa projekty na pozyskanie dotacji z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, jeden z projektów nie został zakwalifikowany drugiemu zabrakło 0,5 punktu do uzyskania dotacji.
4. Stowarzyszenie - na spotkaniu założycielskim w dniu 3 marca spotkało się 20 osób, które podjęły uchwałę o powołaniu Stowarzyszenia Społecznego Aktywna Kałaska oraz wybrały Zarząd Stowarzyszenia. Stosowną dokumentację złożono do KRS.
5. Doradztwo - Zarząd Stowarzyszenia spotkał się z doradcą Tłok w celu poszerzenia wiedzy na temat zasad funkcjonowania Stowarzyszeń.
6. Dzień kobiet – z okazji dnia kobiet zorganizowano wraz z zarządem stowarzyszenia spotkanie integracyjne na które zaproszono mieszkanki osiedla. Przygotowano kawę oraz domowe ciasto. W spotkaniu udział wzięło 17 osób.
7. Nivea podwórko - z inicjatywy mieszkańców osiedla podjęto wraz z Urzędem Miasta w Brodnicy starania o udział w konkursie firmy Nivea – Podwórko od Nivea.
8. I Dzień Wiosny - wraz z członkami Stowarzyszenia zorganizowaliśmy powitanie wiosny na osiedlu. W obchodach I Dnia Wiosny wzięło udział 76 osób – dzieci, młodzieży i dorosłych. Ugotowano grochówkę w wojskowym kotle, zorganizowano trasę

z punktami zadaniowymi (strzelanie, wyławianie skarbu, wyszukiwanie metalu, szukanie złotych jaj, zbieranie kwiatów). Na zakończenie odbyło się ognisko z kiełbaskami na zakolu Drwęcy.

9. V Masa Krytyczna - czternastoosobowa grupa mieszkańców osiedla wzięła udział w zorganizowanej przez Stowarzyszenie „Jaśkowa Droga” w dniu 24. 04.2015

10. Remont KAL - przeprowadzono remont pomieszczeń Klubu Aktywności Lokalnej. Pomalowano ściany i sufity, uporządkowano materiały i zabawki. Zamontowano listy przypodłogowe.

11. Donice kwiatowe - przygotowano pismo z prośbą do Urzędu Miasta w Brodnicy o przekazanie na potrzeby mieszkańców kamiennych donic. W odpowiedzi przekazano 6 donic kwiatowych, które zostały ustawione wzdłuż głównego parkingu. Za opiekę nad donicami odpowiedzialni są mieszkańcy bloku, każdą z donic opiekują się dwie rodziny, które we własnym zakresie zakupiły ziemię i kwiaty.

12. Mała architektura - mieszkańcom udało się pozyskać palety drewniane z których zbudowano dwie piaskownice oraz płotek, ławki i stolik na potrzeby poprawy estetyki osiedla.

13. Spotkanie z pracą - w KAL odbyło się spotkanie z przedstawicielem firmy „Czas na sukces” prywatne biuro pośrednictwa pracy.

14. Targi Edukacji i Pracy - podczas Targów Edukacji i Pracy w dniu 9.04.2015 wystawiliśmy stoisko promujące działalność MOPS w zakresie OSL.

15. III Urodziny KAL - w dniu 7 maja 2015 wraz z przedstawicielami stowarzyszenia zorganizowaliśmy urodziny, na których skierowaliśmy 25 zaproszeń m.in. do przedstawicieli władz, instytucji, organizacji, firm.

16. Biuro Pracy - zorganizowano spotkanie z właścicielem Biura Pośrednictwa Pracy „Szansa”. Spotkanie polegało na ocenie profilu zawodowego dla osób poszukujących pracy, podnoszenie umiejętności w zakresie przygotowania dokumentów aplikacji do pracy .

17. Klatka schodowa - pozyskaliśmy materiały z BTBS na potrzeby remontu klatki schodowej – farba biała, farba zielona olejna, rozpuszczalnik, gładź szpachlową. Mieszkańcy przeprowadzili remont klatki polegający na usunięciu starej farby, położenie gładzi, malowanie ścian, malowanie poręczy.

18. Nabożeństwo majowe - na terenie osiedla przy figurce maryjnej odbyło się nabożeństwo majowe. Mieszkańcy zakupili świeże kwiaty, uporządkowali teren osiedla.
19. Spotkanie ZSZ - pracownicy KAL oraz przedstawiciele Stowarzyszenia wzięli udział w spotkaniu na temat reprezentacji trzeciego sektora w powiecie brodnickim organizowanym w Zespole Szkół Zawodowych w Brodnicy.
20. Cyrk - dzięki uprzejmości Pani Ewy Dembek w dniu dziecka odwiedziła nas Grupa Cyrkowa Heca z Lipinek. Zaprezentowano mieszkańcom spektakl na świeżym powietrzu.
21. Śmietnik - mieszkańcy przygotowali ściany i wnętrze obudowy osiedlowego śmietnika, uporządkowano i pomalowano powierzchnie, usunięto uszkodzone elementy siatki, położono podkład pod grafitti.
22. Kosz - po uzyskaniu niezbędnych pozwoleń, zebraniu gotówki na zakup tablicy wraz z obręczą oraz po pozyskaniu przez mieszkańców słupa nośnego zamontowano kosz do gry w koszykówkę.
23. Piknik - w dniu 27.06.2015 zorganizowaliśmy dla mieszkańców Brodnicy „Piknik dla zdrowia”. Mieszkańcy zadbali o całokształt przedsięwzięcia.
24. Centrum Edukacji Ekologicznej - wyjście do CEE na zajęcia w ramach projektu granatowego realizowanego w Brodnickim Muzeum „ Na wsi, w lesie, nad jeziorem – bezpieczne wakacje”.
25. Wyprawa na jagody - grupa 12 dzieci wraz z opiekunami i pracownikami Klubu udała się na zbieranie jagód w pobliskiej Tamie Brodzkiej. Z zebranych jagód zostało upieczone ciasto jagodowe.
26. Rajd rowerowy - dnia 15.07.2015 zorganizowano rajd rowerowy trasą Sikorskiego – tama Brodzka – Brzezinki – Lisa Młyn – Niskie Brodno – Sikorskiego. Uczestnicy w czasie rajdu skorzystali z miejskiego kąpieliska nad Jeziorem Niskie Brodno, gdzie również posilono się na własny koszt w lokalnych barze. W rajdzie udział wzięło ok 20 osób.
27. Jarmark Ekologiczny - 26.07.2015 w czasie Jarmarku Ekologicznego zostało wystawione stoisko MOPS na którym pracownicy Klubu Aktywności Lokalnej, Działu Poradnictwa Rodzinnego oraz pracownicy socjalni prowadzili działania informacyjne

praz różne animacje dla dzieci – piniaty, kolorowanki XXL oraz gigantyczne bańki mydlane.

28. Wyjazd Górzno - w dniu 25.08.2015 - 52 osobowa grupa Członków Klubu Aktywności Lokalnej udała się na wyjazd do Parku Linowego.

29. Szkolenie - 21.09.2015 zostało zainicjowane szkolenie dotyczące współpracy jednostek organizacji pozarządowych z instytucjami publicznymi. Szkolenie prowadzone było przez doradców TŁOK.

30. Halloween - Klub Aktywności Lokalnej wraz z Stowarzyszeniem „ Aktywna Kałaska” zorganizowali zajęcia terenowe w Lasku Miejskim dla dzieci z osiedla oraz osób zainteresowanych z terenu miasta, gdzie członkowie Stowarzyszenia oraz młodzież przygotowali punkty z zadaniami dla uczestników.

31. Konsultacje LGD - dnia 30.11.2015 r. w siedzibie Klubu Aktywności Lokalnej odbyły się konsultacje w sprawie Lokalnej Strategii Rozwoju w których udział wzięli członkowie Lokalnej Grupy Działania oraz liczni mieszkańcy osiedla. W czasie spotkania dyskutowano o potrzebach mieszkańców osiedla oraz o ich pomysłach dotyczących rozwoju miasta.

32. Wigilia Miejska - wigilijne spotkanie mieszkańców miasta odbyło się na Brodnickim Rynku dnia 15.12.2015r. w czasie którego mieszkańcy osiedla mieli okazję integrować się z pozostałą społecznością miasta oraz skosztować przysmaków przyrządzonych przez Brodnicki Caritas.

33. Wigilia Klubowa - w poniedziałek 21.12.2015 r. w Klubie Aktywności Lokalnej odbyło się spotkanie wigilijne mieszkańców osiedla, gdzie zebrani przygotowali potrawy na stół, podzielili się opłatkiem oraz złożyli sobie wzajemnie życzenia. Dla dzieci Mikołaj przygotował słodkie upominki.

Plany na przyszłość:

Przystąpienie do organizowania społeczności lokalnej w innej lokalizacji miasta przy wykorzystaniu potencjału mieszkańców osiedla i wolontariuszy. Nawiązanie współpracy z instytucjami i organizacjami mogącymi wesprzeć pracowników w zorganizowaniu dodatkowych zajęć dla maluchów do lat 4, oraz dzieci i młodzieży wyrównujących ich szanse edukacyjne. Dalsza ścisła współpraca ze Stowarzyszeniem Społecznym

„Aktywna Kałaska”. Wzbogacenie oferty dla mieszkańców poprzez udostępnienie pomieszczenia KAL na potrzeby realizacji celów statutowych stowarzyszenia. Współpraca ze Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Miasta Brodnicy.

Brodnickie Centrum Wolontariatu

- pośredniczy pomiędzy wolontariuszami a instytucjami, ośrodkami oraz osobami indywidualnymi, które szukają wsparcia, lub przyjmują wolontariuszy,
- bierze udział w akcjach i przedsięwzięciach.
- promuje ideę wolontariatu.
- udziela informacji w zakresie wolontariatu.
- współpracuje z organizacjami,
- organizuje spotkania informacyjne oraz integracyjne dla wolontariuszy,
- organizuje społeczność lokalną,

W 2015 roku przyjęliśmy 12 zgłoszeń od osób chcących zostać wolontariuszem oraz 5 wniosków o przydzielenie wolontariusza. Docelowo współpracę stałą podjęło 8 wolontariuszy. Osoby zajmowały się pracami pomocniczymi u indywidualnych osób potrzebujących wsparcia (pomoc w lekcjach, towarzyszenie i wspólne spędzanie czasu wolnego). Wolontariusze spotykali się z osobami w sali Działu Poradnictwa Rodzinnego, w Świetlicy Brodnickiego Centrum Caritas, w domach osób korzystających ze wsparcia. Jedna z wolontariuszek została oddelegowana do współpracy w Warsztatach Terapii Zajęciowej.

Ponadto zawiązała się grupa wolontariuszy wśród pracowników ośrodka. Współpracują z nami również wolontariusze tzw. akcyjni, obecni podczas przedsięwzięć tematycznych.

Z wolontariuszami zrealizowaliśmy:

- Dzień Babci i Dziadka – odbyło się spotkanie integracyjne wolontariuszy, podopiecznych wolontariuszy, członków oraz seniorów z Brodnickiego Koła „Kolejarz”. Dzieci z KAL przygotowały inscenizację. Odbyły się warsztaty plastyczne podczas których dzieci przygotowywały upominki dla zaproszonych seniorów, seniorzy przygotowali upominki dla dzieci. Udział w warsztatach wzięło 16 osób.
- I Dzień Wiosny – wraz z wolontariuszami zorganizowaliśmy zajęcia plastyczne podczas których przygotowaliśmy dekorację sali zajęciowej oraz wykonaliśmy kukłę Marzanny. Zorganizowano słodki poczęstunek.
- Wzięliśmy udział w Targach Edukacji i Pracy organizowanych przez OHP w Brodnicy gdzie prezentowaliśmy ofertę Brodnickiego Centrum Wolontariatu.
- Koordynatorzy wolontariatu promowali wolontariat w Zespole Szkół w Zbiczynie, gdzie na zaproszenie dyrekcji spotkali się z młodzieżą gimnazjalną, przedstawiono prezentację multimedialną oraz prowadzono dyskusję, Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem ze strony uczniów i nauczycieli. W spotkaniu udział wzięło ok 70 osób.
- Realizowaliśmy w porozumieniu z Urzędem Miasta w Brodnicy comiesięczną dystrybucję paczek owocowo – warzywnych dla uczestników projektu „Moja zdrowa rodzina”. Prowadzono dokumentację na potrzeby projektu. Projekt zakończył się w czerwcu br.
- Wolontariusze włączyli się w organizację „Pikniku dla zdrowia”, pomagali w promocji imprezy, pozyskaniu sponsorów, pracach organizacyjnych przed w trakcie i po zakończeniu pikniku.
- Na prośbę wolontariuszek wydano 5 zaświadczeń o pracy w Brodnickim Centrum Wolontariatu.
- Udział w spotkaniu zorganizowanym w Urzędzie Miasta dotyczącym rozwoju i promocji wolontariatu brodnickiego.

10.3 Profilaktyka trzeciorzędowa adresowana jest do grupy wysokiego ryzyka, do osób, u których występują już rozwinięte symptomy choroby ,na przykład uzależnienie od alkoholu , narkotyków, leków, hazardu.

Działania prowadzone na tym poziomie mają na celu zablokowanie pogłębiania się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Z jednej strony przeciwdziałają nawrotowi zaburzeń, z drugiej umożliwiają osobom uzależnionym prowadzenie życia akceptowanego społecznie.

Na tym poziomie działania prowadzone są przez, psychologów, psychoterapeutów, specjalistów z zakresu resocjalizacji pracujących MOPS - Dziale Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy.

Alkoholizm jest nadal najpoważniejszym problemem społecznym również w naszym mieście. Problematyka związana z alkoholizmem, przemoc w rodzinie, szkody powodowane przez pijącą młodzież a także coraz większe przyzwolenie społeczne na spożywanie alkoholu powoduje, że co raz więcej osób potrzebuje pomocy indywidualnej i grupowej.

I. Grupa terapeutyczna dla osób uzależnionych

W pracy edukacyjno-terapeutycznej z osobami uzależnionymi skupiamy się na budowaniu motywacji, uczeniu utrzymywania abstynencji, akceptacji własnego uzależnienia, zapobieganiu nawrotom picia i rozwiązywaniem problemów osobistych.

Uczestnikami spotkań są osoby uzależnione od alkoholu, hazardu zobowiązane do leczenia przez Sąd i uczestniczące z własnej woli.

Grupa edukacyjno-terapeutyczna w każdy poniedziałek od godz.16.00 do godz.18.00 (grupa I) i każdy wtorek od godz.14.00 do godz.16.00 (II grupa)

Grupę prowadziła specjalista psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia mgr Edyta Jakubowska Rżeńska – specjalista ds. rodziny

II. Grupa wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie

Praca nad zmianą systemu myślenia i zachowania - umożliwienie poznania sytuacji w której znajduje się osoba współuzależniona i zrozumienie swojego postępowania. Zajęcia psychoedukacyjne odbywały się w każdy czwartek w godz.16.00 do godz. 18.00

Grupę prowadziła specjalista psychoterapii uzależnienia i współzależnienia mgr Bernadeta Małolepsza – specjalista ds.rodziny.

III. Grupa dla osób uzależnionych – terapia pogłębiona

Dla osób uzależnionych po odbytej terapii stacjonarnej lub po terapii podstawowej ambulatoryjnej w każdy wtorek w godz.16.00 do godz.18.00.

Grupę prowadzi specjalista psychoterapii uzależnienia i współzależnienia mgr Bernadeta Małolepsza – specjalista ds. rodziny.

IV. Grupa AA

W każdy piątek w godz.18.00-20.00

Prowadząc działania profilaktyczne warto pamiętać, że to, czy osoba zachowuje się zgodnie z normami i oczekiwaniami społecznymi, czy podejmuje zachowania ryzykowne, zależy od interakcji różnych czynników.

Celem pracy MOPS – Dział Poradnictwa Rodzinnego jest praca na rzecz rodziny, ochrona mieszkańców przed wpływem czynników destrukcyjnych oraz udzielanie wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych.

Tabela nr 12 Wykaz przyjęć indywidualnych i grupowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Dział Poradnictwa Rodzinnego w Brodnicy w okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r.

Miasto Brodnica	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Razem
Grupa psychoedukacyjna	48	19	56	36	35	44	9	31	33	27	33	17	388
Grupa pogłębiona	37	43	47	41	38	8	37	34	37	30	27	16	395
Grupa współzależnionych	14	16	20	20	16	27	18	10	16	19	16	37	229

Wykaz z podziałem na dorosłych, młodzież i dzieci za 2015r.

	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	Razem
Miasto Brodnica	22 5	16 3	232	18 5	215	18 1	16 9	15 6	18 2	200	19 5	16 1	2264
Gmina Brodnica	27	44	42	32	36	30	43	28	53	47	43	71	496
Gmina Świdziebnia	24	24	30	25	12	15	9	9	16	27	26	17	234
Razem	27 6	23 1	304	24 2	263	22 6	22 1	19 3	25 1	274	26 4	24 9	2994

Miasto Brodnica	dorośli	18 0	13 7	196	16 5	179	15 9	13 8	13 0	15 5	169	15 8	12 7	1893
	młodzież	18	11	9	4	15	9	11	9	12	11	17	15	141
	dzieci	27	15	27	16	21	13	20	17	15	20	20	19	230
	Razem	22 5	16 3	232	18 5	215	18 1	16 9	15 6	18 2	200	19 5	16 1	2264

Gmina Brodnica	dorośli	22	40	39	30	32	26	40	23	49	42	40	69	452
	młodzież	3	3	2	1	1	2	1	2	0	2	2	1	20
	dzieci	2	1	1	1	3	2	2	4	4	3	1	1	25
	Razem	27	44	42	32	36	30	43	29	53	47	43	71	497

Gmina Świdziebnia	dorośli	23	24	29	23	12	15	9	9	14	25	26	17	226
	młodzież	1	0	1	2	0	0	0	9	2	2	0	0	17
	dzieci	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Razem	24	24	30	25	12	15	9	18	16	27	26	17	243

Na dzień **31.12.2015r.** ilość osób korzystających z Działu Poradnictwa Rodzinnego -

Zespół Poradnictwa Specjalistycznego

z terenu Miasta Brodnica: **340**

- dorośli – 240
- młodzież – 33
- dzieci – 67

z terenu Gminy Brodnica: **67**

- dorośli – 52

— młodzież – 5

— dzieci – 10

z terenu Gminy Świdziebnia: **22**

— dorośli – 18

— młodzież – 3

— dzieci – 1

Razem osób korzystających z porad Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego: **429**

11. Zespół ds. asysty rodzinnej

Do zadań własnych gminy określonych z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2013 r. , poz. 135) należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

a) Opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny

i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 , poz. 135). Wpisuje się on także w założenia ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej art. 17 ust. 1 pkt. 13 (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 182), w myśl którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Opracowany „Gminny Program Wspierania Rodziny Dla Miasta Brodnicy Na Lata 2013 – 2015” został przyjęty przez Radę Miejską w Brodnicy Uchwałą Nr XXX/262/2013 w dniu 6 czerwca 2013 r.

b) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Brodnicy w 2015 roku zatrudnionych było 2 asystentów rodziny.

Asystenci brali udział w szkoleniach:

1. Trening Relacji Opiekuńczych – Brodnica,
2. Praca z rodziną oparta na potencjałach – Toruń
3. TSR w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi warsztaty – Toruń
4. Bezpieczny Internet – Brodnica
5. Konferencja dot. wykluczenia społecznego - Bydgoszcz
6. Spotkanie doradcze – współpraca asystentów rodziny, pracowników socjalnych i koordynatorów pieczy zastępczej - Toruń
7. Dopalacze – problem nadal nierozwiązany – Brodnica

c) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, z usług Działu Poradnictwa Rodzinnego, który zajmuje się bezpośrednią pracą z rodziną, poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, poprzez terapię i mediacje, organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych oraz pomoc w opiece i wychowaniu dziecka z terenu miasta skorzystało 340 osób w tym 240 osób dorosłych, 33 młodzieży i 67 dzieci. W grupie psychoedukacyjnej było 388 wizyt, w grupie pogłębionej zarejestrowano 395 wizyt, w grupie współzależnych było 229 wizyty, specjalista rodziny – psycholog zarejestrował 651 wizyt, specjalista pracy z rodziną

– pedagog terapeuta zarejestrował 515 wizyty, radca prawny 86 wizyt. Ze wsparcia i pomocy asystenta rodziny skorzystało 148 osób w tym 64 osoby dorosłe, 15 osób z młodzieży i 69 dzieci. W ciągu 2015 r. roku asystenci pracowali z 31 rodzinami. Głównymi problemami była bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w 31 rodzinach, alkoholizm w 10 rodzinach, narkotyki w 1 rodzinie, hazard w 1 rodzinie i przemoc domowa w 3 rodzinach. 2 dzieci objętych asystenturą zostało umieszczonych w pieczy zastępczej.

d) Finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające.

W 2015r. poniesiono 1352,07 zł podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny z uwagi na uczestnictwo w/w w szkoleniach. Nie poniesiono kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ponoszonych przez rodziny wspierające z powodu braku rodzin wspierających.

e) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W 2015r. Gmina Miasta Brodnica nie posiadała typowych placówek wsparcia dziennego określonych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Gmina Miasta Brodnica zgodnie z art. 191 ust 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy Zastępczej w okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r. poniosła wydatki w wys. 10% , 30 % i 50% kosztów za 35 dzieci przebywające w pieczy zastępczej. Na dzień 31.12.2015r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy zapłacił za pobyt 27 dzieci.

Tabela 1. Procentowe koszty poniesione za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w poszczególnych miesiącach za rok 2015

	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
10 %	12 dzieci	10 dzieci	14 dzieci	12 dzieci	13 dzieci	11 dzieci	4 dzieci	3 dzieci	3 dzieci	- dzieci	- dzieci	2 dzieci
30 %	10 dzieci	10 dzieci	9 dzieci	9 dzieci	7 dzieci	11 dzieci	8 dzieci	5 dzieci	12 dzieci	12 dzieci	11 dzieci	11 dzieci
50 %	6 dzieci	4 dzieci	7 dzieci	12 dzieci	13 dzieci	14 dzieci	10 dzieci	13 dzieci	13 dzieci	14 dzieci	14 dzieci	14 dzieci

Źródło: Noty księgowe za 2015r.

Tabela 2. Formy pieczy zastępczej, dzieci umieszczonych w 2015r.

Forma pieczy zastępczej	Ilość dzieci
Rodzina zastępcza zawodowa	-
Rodzina zastępcza niezawodowa	2
Rodzina zastępcza spokrewniona	3
Rodzinny dom dziecka	-
Placówka opiekuńczo – wychowawcza: - Dom Dziecka	1
Łącznie	6

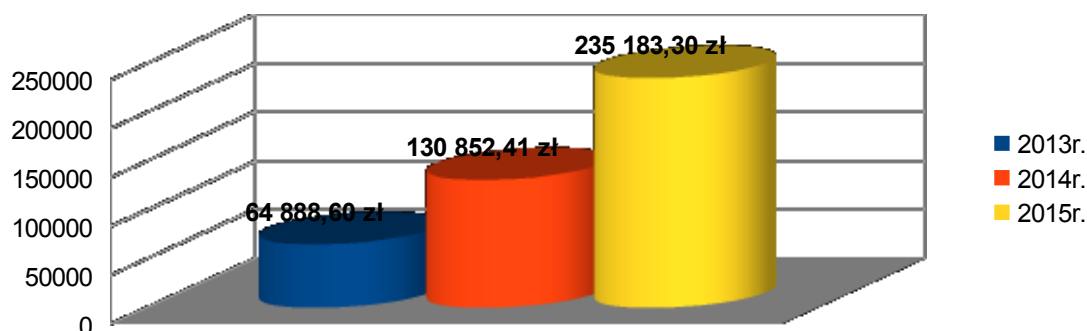
Źródło: Noty księgowe za 2015r.

Łącznie w 2015r. 6 dzieci z miasta Brodnicy zostało umieszczonych w pieczy zastępczej.

Poniesiono wydatki w wysokości 235 183,20 zł za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w roku 2015. 100 509,99 zł za rodzinną pieczę zastępczą i 134 673,31 zł za

instytucjonalną pieczę zastępczą. Dla porównania wykres dot. wydatków poniesionych przez MOPS w latach 2013 – 2015.

Wykres 1. Wydatki poniesione przez MOPS za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2013 – 2015.

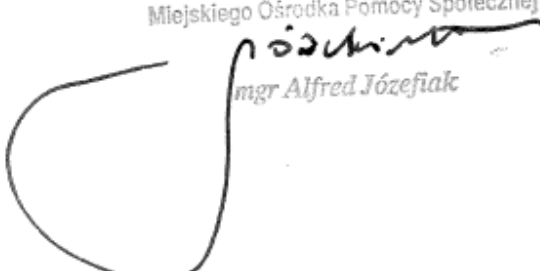
- f) **Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3**

Sporządzano sprawozdania rzeczowo – finansowe za rok 2015 z zakresu wspierania rodziny oraz przekazano je właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

- g) **Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy prowadzi stały monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu

funkcji opiekuńczo-wychowawczej, poprzez pracę socjalną, wsparcie asystenta rodziny oraz wsparcie specjalistyczne w Dziale Poradnictwa Rodzinnego.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Alfred Józefiak